

รายการอ้างอิง

ภาษาไทย

กวีหน้าพระลาน บ่อนโคลงนายโต๊ะ ฦ ทำช้าง. กรุงเทพมหานคร: เลเซอร์พริ้นต์, ๒๕๓๖.

กาญจนา นาคสกุล. ระบบเสียงภาษาไทย. กรุงเทพมหานคร: โครงการตำราคณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๔๑.

กาพย์เห่เรือ กาพย์เห่เรือชีวิต นิราศนรินทร์. กรุงเทพมหานคร: (ม.ป.ท.), ๒๕๑๐. (พิมพ์ในงานพระราชทานเพลิงศพ พลเอกชลอ จารุกัลป์ ณ เมรุหน้าพลับพลาอิสริยาภรณ์ วัดเทพศิรินทราวาส ๓ สิงหาคม ๒๕๑๐).

กิริติ ณะไชย. ฉันทลักษณ์ในกวีนิพนธ์ไทยสมัยใหม่: การสืบทอด การสร้างสรรค์ และความสัมพันธ์กับสุนทรียภาพทางวรรณศิลป์, วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต ภาควิชาภาษาไทย คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๔๗.

โกชัย สาริกบุตร. การวิเคราะห์กลบทในกวีนิพนธ์ไทย. กรุงเทพมหานคร: กรมการฝึกหัดครู, ๒๕๑๘. (เอกสารการนิเทศการศึกษา ฉบับที่ ๑๖๕ หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมการฝึกหัดครู).

คมทวน คันธนู. กฎบทกลบท. กรุงเทพมหานคร: มิ่งขวัญ, ๒๕๔๑.

คมทวน คันธนู. จตุรงค์มาลา. กรุงเทพมหานคร: มิ่งมิตร, ๒๕๔๖.

คมทวน คันธนู. ไขว่ผู้มีอ่อนไหว. กรุงเทพมหานคร: ดันฮ้อ, ๒๕๓๑.

คมทวน คันธนู. นาฏกรรมบนลานกว้าง. พิมพ์ครั้งที่ ๘. กรุงเทพมหานคร: มิ่งขวัญ, (ม.ป.ป.).

โคลงกระทู้ของเก่า. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์โสภณพิพรรฒธนากร, ๒๕๔๖. (มหาอำมาตย์ตรี พระยาจรราชยุตกฤตย์ พิมพ์เป็นมิตรพลีในงานฉลองอายุครบ ๖๐ ปี).

โคลงกระทู้ขจรญาณ. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์โสภณพิพรรฒธนากร, ๒๕๖๕. (แจกในการกฐินพระราชทาน มหาอำมาตย์ตรี พระยาวิสูตรสาครดิฐ อธิบดีกรมเจ้าท่า ณ วัดนรนาถ ๒๕๖๕).

โคลงกระทู้สุภายิต หมวดวรรณคดี หมู่โคลง เลขที่ ๑๒๒ -๑๒๔, ๑๒๖-๑๒๗ มัคที่ ๑๕ ตู้ที่ ๑๑๔ ชั้น ๓/๕.

โคลงกระทู้สะหะพะอ้ง หมวดวรรณคดี หมู่โคลงสุภายิต เลขที่ ๑๒๓ มัคที่ ๑๒ ตู้ที่ ๑๑.

โคลงคำวรั้าถ้อยเมืองพินด์ คำวขอเจ้าเจ็ดตน ภาคปริวรรตลำดับที่ ๓๔/๒๕๓๒. เชียงใหม่:

โครงการศึกษาวิจัยคัมภีร์โบราณในภาคเหนือ สถาบันวิจัยสังคม มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, ๒๕๓๓.

โคลงภาพพระราชพงศาวดาร. กรุงเทพมหานคร: (ม.ป.ท.), ๒๕๑๓. (พิมพ์เป็นอนุสรณ์ในงาน

พระราชทานเพลิงศพ หม่อมจันทร์ เทวกุล ณ เมรุวัดธาตุทอง ๑ มิถุนายน ๒๕๑๓).

โคลงวิสูตรสอนโลก ภาคปริวรรตลำดับที่ ๘. เชียงใหม่: ภาควิชาสังคมวิทยาและมานุษยวิทยา

คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, ๒๕๑๘.

จารุบุตร เรื่องสุวรรณ. ของดีอีสาน. (ม.ป.ท., ม.ป.ป.).

จิตร ภูมิศักดิ์. โองการแข่งน้ำและข้อคิดใหม่ในประวัติศาสตร์ไทยลุ่มน้ำเจ้าพระยา. กรุงเทพมหานคร:

ดวงกมล, ๒๕๒๔.

จินตตามณีเล่ม ๑-๒ บันทึกเรื่องจินตตามณี และจินตตามณี ฉบับพระเจ้าบรมโกศ. พิมพ์ครั้งที่ ๑๐.

กรุงเทพมหานคร: ศิลปาบรรณาการ, ๒๕๔๔.

จุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว, พระบาทสมเด็จพระ. ประชุมโคลงสุภายิตในพระบาทสมเด็จพระ

พระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว. กรุงเทพมหานคร: กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ, ๒๕๔๒.

จุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว, พระบาทสมเด็จพระ. ลิลิตนิทราชาคริต. กรุงเทพมหานคร: บรรณกิจเทรตติ้ง,

๒๕๓๘.

เจือ สดะเวทิน. ตำรับร้อยกรอง. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์สุทธินิสารการพิมพ์, ๒๕๑๗.

ชลดา เรื่องรักษ์ลิขิต. ซาติปิยานุสร: การสืบทอดและการสร้างสรรค์กลวิธีการเล่นล้อความระหว่าง

ฉันทลักษณ์ต่างชนิดของชุด บุรทัต. วารสารภาษาและวรรณคดีไทย. ๑๕ (ธันวาคม

๒๕๔๕): ๑ - ๕๘.

ชลดา เรื่องรักษ์ลิขิต. รูปแบบและที่มาของ โคลงสุนทรภู่. วารสารราชบัณฑิตยสถาน. ๒๕,๔

(ตุลาคม - ธันวาคม ๒๕๔๗): ๕๖๔-๕๘๕.

ชลดา เรื่องรักษ์ลิขิต. วรรณคดีไทยเรื่องอนิรุทธ: การศึกษาวิเคราะห์. วิทยานิพนธ์ปริญญาคุณฎี

บัณฑิต ภาควิชาภาษาไทย บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๓๕.

ชลดา เรื่องรักษ์ลิขิต. วรรณคดีวิจารณ์ระหว่าง พ.ศ.๒๓๒๕-๒๔๕๓. ใน ทอใหม่ในสายน้ำ.

กรุงเทพมหานคร: ปาจารย์สารฉบับพิเศษ, ๒๕๓๒.

ชลดา เรื่องรักษ์ลิขิต. วรรณคดีสมัยอยุธยาตอนต้น: ลักษณะร่วมและอิทธิพล. กรุงเทพมหานคร:

โครงการเผยแพร่ผลงานวิชาการ คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๔๔.

ชลดา เรื่องรักษ์ลิขิต. วรรณวิจัย รวมบทความวิจัยวรรณคดีอยุธยาและรัตนโกสินทร์บางเรื่อง.

กรุงเทพมหานคร: โครงการเผยแพร่ผลงานวิชาการ คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์

มหาวิทยาลัย, ๒๕๔๘.

ชลดา เรื่องรักษ์ลิขิต. วรรณคดี รวมบทความวิจัยวรรณคดีและคำประพันธ์ไทย. กรุงเทพมหานคร:

โครงการเผยแพร่ผลงานวิชาการ คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๔๖.

ชลดา เรื่องรักษ์ลิขิต. อ่านลิลิตพระลอ ฉบับวิเคราะห์และถอดความ. กรุงเทพมหานคร: ภาควิชา
ภาษาไทย คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๔๔.

ชลดา เรื่องรักษ์ลิขิต. อ่านโองการแข่งน้ำ คู่มือสำหรับนิสิตและนักศึกษา พร้อมการจัดรูปแบบ
ฉันทลักษณ์ คำอธิบายศัพท์ และถอดคำประพันธ์. กรุงเทพมหานคร: ภาควิชาภาษาไทย
คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๔๑.

โชษิตา มณีใส. โคลงกระทู้ทรงเครื่อง: ประดิษฐ์การด้านรูปแบบแนวกวีวิัจนระคน. วารสาร
ราชบัณฑิตยสถาน. ๒๕, ๑ (มีนาคม ๒๕๔๗): ๑๗๓.

ชำนาญ ไหวหาร, พระ. โคลงสรรเสริญพระเกียรติ พระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลก.
กรุงเทพมหานคร: กรมศิลปากร, ๒๕๔๔.

ชีวิตและงานของสุนทรภู่. พิมพ์ครั้งที่ ๑๓. กรุงเทพมหานคร: องค์การค้าของคุรุสภา, ๒๕๒๕.

ชุมนุมตำรากลอน ฉบับหอพระสมุดวชิรญาณ. กรุงเทพมหานคร: องค์การค้าคุรุสภา, ๒๕๐๔.

ไชยวิชิต (เผือก), พระยา. ยอพระเกียรติ ๓ รัชกาล. กรุงเทพมหานคร: ม.ป.ท., ๒๕๑๘. (พิมพ์เป็น
อนุสรณ์งานฌาปนกิจศพ นางประทีป ช้างขวัญยืน ณ เมรุวัดพระพิเรนทร์ วรจักร ๒๒
กุมภาพันธ์ ๒๕๑๘).

ดวงมน จิตรจ้านงค์. คุณค่าและลักษณะเด่นของวรรณคดีสมัยรัตนโกสินทร์ตอนต้น. พิมพ์ครั้งที่ ๒.
กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, ๒๕๔๔.

ดวงมน จิตรจ้านงค์. จินตตามณีกับ (ประวัติ) วรรณคดีอยุธยา. วารสารสงขลานครินทร์ฉบับสังคม
ศาสตร์ มนุษยศาสตร์ ๔, ๒ (พฤษภาคม-สิงหาคม ๒๕๔๑): ๒๑๖-๒๒๔.

ดวงมน จิตรจ้านงค์. สุนทรียภาพในภาษาไทย. พิมพ์ครั้งที่ ๒. กรุงเทพมหานคร: ศยาม, ๒๕๓๖.

ดำรงราชานุภาพ, สมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมพระยา. บทอธิบายกาพย์ขับไม้เรื่องพระรถเสน.
ใน กาพย์ขับไม้เรื่องพระรถ. กรุงเทพมหานคร: มหาอำมาตย์โท พระยาศรีธรรมราช
พิมพ์แจกในการกฐินพระราชทาน ณ วัดไพชยนต์พลเสพย์ จังหวัดพระประแดง ๒๔๕๖.

ดำรงราชานุภาพ, สมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมพระยา. บันทึกสมามคมวรรณคดี.

กรุงเทพมหานคร: (ม.ป.ท.), ๒๔๗๕. (ที่ระลึกงานทำบุญฉลองพระชนมายุครบ ๗๐
พรรษาของสมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมพระยาดำรงราชานุภาพ).

ทรงศักดิ์ ปรารักษ์วัฒนากุล. ลักษณะ โคลงล้านนา. ใน ลานนาไทยคดี. เชียงใหม่: ศูนย์หนังสือ
เชียงใหม่, ๒๕๒๑.

ทวี สว่างปัญญางกูร, ผู้ปริวรรต. โคลงหงส์มาคำ (ฉบับสมบูรณ์). เชียงใหม่: โครงการเผยแพร่ศิลป
วัฒนธรรมล้านนา: ภาษาและวรรณกรรม ศูนย์ศิลปวัฒนธรรม วิทยาลัยครูเชียงใหม่,
๒๕๒๕.

ท้าวอู่หรือเจียง. อุบลราชธานี: โรงพิมพ์ศิริธรรม, (ม.ป.ป.).

ธรรมธิเบศร, เจ้าฟ้า. พระประวัติและพระนิพนธ์บทร้อยกรอง. พิมพ์ครั้งที่ ๕. กรุงเทพมหานคร:
บรรณาการ, ๒๕๑๖.

ธรรมากิมณฑ์, หลวง. โคลงนิราศวัดรวกและโคลงนิราศวัดสมุหประดิษฐ์. กรุงเทพมหานคร:
กองวรรณกรรมและประวัติศาสตร์ กรมศิลปากร, ๒๕๔๕.

ธนิต อยู่โพธิ์. การสืบสาวราวเรื่องกาพย์ กลอน โคลงฉันท์. (ม.ป.ท.), ๒๕๑๗. (พิมพ์ในงาน
พระราชทานเพลิงศพ พ.ต.ท.หลวงบำรุงทวยราษฎร์ (อ่อน สิ้นธุระ) ณ ฌาปนสถาน
กองทัพบก วัดโสมนัสวิหาร ๑ มิถุนายน ๒๕๑๗).

ธนศ เวศร์ภาค. ตำราประพันธ์ศาสตร์ไทย: แนวคิดและความสัมพันธ์กับขนบวรรณศิลป์ไทย.
วิทยานิพนธ์ปริญญาคุฏฐบัณฑิต ภาควิชาภาษาไทย คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย, ๒๕๔๓.

ธวัช ปุณโณทก. วรรณกรรมท้องถิ่น. กรุงเทพมหานคร: โอเคียนส์โตร์, ๒๕๒๕.

ธวัช ปุณโณทก. วรรณกรรมอีสาน. ใน สารานุกรมวัฒนธรรมไทยภาคตะวันออกเฉียงเหนือ.
กรุงเทพมหานคร: มูลนิธิสารานุกรมวัฒนธรรมไทย ธนาคารไทยพาณิชย์, ๒๕๔๒.

ธีระพันธ์ เหลืองทองคำ. จังหวะในภาษาไทย. ใน เอกสารการสอนชุดวิชาภาษาไทย ๓. พิมพ์ครั้งที่
๕. นนทบุรี: สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, ๒๕๔๔.

ธีระพันธ์ เหลืองทองคำ. วิเคราะห์โครงสร้างของโคลงสี่สุภาพตามแนวภาษาศาสตร์. ใน ประมวล
บทความภาษาและวรรณกรรม. นครศรีธรรมราช: วิทยาลัยครุนครศรีธรรมราช, ๒๕๒๓.

นราธิประพันธ์พงศ์, พระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมพระ. โคลงลิขิตมหามกุฏราชคุณานุสรณ์.
กรุงเทพมหานคร: (ม.ป.ท.), ๒๔๖๕.

นราธิประพันธ์พงศ์, พระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมพระ. รุไบยาด. พิมพ์ครั้งที่ ๘. กรุงเทพมหานคร:
บรรณาการ, ๒๕๑๖.

นราธิประพันธ์พงศ์, พระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมหมื่น. ข้อคิดเกี่ยวกับภาษาและวรรณคดี.
กรุงเทพมหานคร: สถาบันไทยคดีศึกษา มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, ๒๕๑๘. (จัดพิมพ์ถวาย
เป็นอนุสรณ์ในโอกาสพระชนมายุครบ ๘๔ พรรษา ๒๕ สิงหาคม ๒๕๑๘).

นววรรณ พันธุ์เมธา. คำขำในวรรณคดีอยุธยา. เอกสารประกอบการประชุมทางวิชาการเรื่อง
อยุธยาศโยคฟ้า ฟากดิน” เฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราช
กุมารี ในวโรกาสทรงเจริญพระชนมายุ ๔๐ พรรษา. กรุงเทพมหานคร: ศูนย์ภาษาและ
วรรณคดีไทย ภาควิชาภาษาไทย คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๓๘.

นววรรณ พันธุมเมธา. “คำสามพยางค์ที่ออกเสียง ‘หนัก เบา หนัก’,” วารสารภาษาและวรรณคดีไทย.

๒ (๒) สิงหาคม ๒๕๒๘. ๑๕-๒๘.

นววรรณ พันธุมเมธา. ไวยากรณ์ไทย. พิมพ์ครั้งที่ ๒. กรุงเทพมหานคร: รุ่งเรืองสาส์นการพิมพ์, ๒๕๒๗.

นั่งเกล้าเจ้าอยู่หัว, พระบาทสมเด็จพระ. โคลงปราบดาภิเษกเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัย. กรุงเทพมหานคร: ม.ป.ท., ๒๕๑๖. (ราชสกุลยุค และราชสกุลดวาลัย พิมพ์ชุดเกล้าฯ ถวายในการเสด็จพระราชดำเนินพระราชทานผ้าพระกฐิน ณ วัดราชโอรสารามราชวรวิหาร ๑๘ ตุลาคม ๒๕๑๖).

นิยะดา เหล่าสุนทร. โคลงกลบทวัดพระเชตุพน. กรุงเทพมหานคร: คณะสงฆ์วัดพระเชตุพน, ๒๕๔๔. (พิมพ์ประกาศเกียรติคุณสมเด็จพระมหาสมณเจ้า กรมพระปรมานุชิตชิโนรส ๕-๑๑ ธันวาคม ๒๕๔๔).

เนาวรัตน์ พงษ์ไพบูลย์. ข้างคลองคันนายาว. กรุงเทพมหานคร: หน้้าหอม, ๒๕๓๕.

เนาวรัตน์ พงษ์ไพบูลย์. เขียนแผ่นดิน. พิมพ์ครั้งที่ ๓. กรุงเทพมหานคร: เกี้ยว-เกล้าพิมพ์การ, ๒๕๔๑.

เนาวรัตน์ พงษ์ไพบูลย์. ชักม้าชมเมือง. พิมพ์ครั้งที่ ๒. กรุงเทพมหานคร: การเวก, ๒๕๒๐.

เนาวรัตน์ พงษ์ไพบูลย์. ดั่งนั้นฉันจึงเขียน. กรุงเทพมหานคร: ก.ไก่, ๒๕๓๑.

เนาวรัตน์ พงษ์ไพบูลย์. ตากรุ่งเรืองโทยม. กรุงเทพมหานคร: ก.ไก่, ๒๕๓๑.

เนาวรัตน์ พงษ์ไพบูลย์. อาทิตยถึงจันทร์. กรุงเทพมหานคร, พิมพ์, ๒๕๑๗.

เนาวรัตน์ พงษ์ไพบูลย์ และ วาณิช จรุงกิจอนันต์. เรียงร้อยถ้อยคำ. พิมพ์ครั้งที่ ๒. กรุงเทพมหานคร: ดันอ้อแถมมี, ๒๕๔๐.

บรรจบ พันธุมเมธา. ลักษณะและการใช้ภาษาไทย. พิมพ์ครั้งที่ ๗. กรุงเทพมหานคร:

คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง, ๒๕๒๕.

บารบปรีภักย์, สมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ เจ้าฟ้ามหามาลา กรมพระยา. โคลงพระราชพิธีทวาศมาส. พิมพ์ครั้งที่ ๔. กรุงเทพมหานคร: กองวรรณกรรมและประวัติศาสตร์ กรมศิลปากร, ๒๕๔๕.

บุญเหลือ เทพยสุวรรณ, หม่อมหลวง. วิเคราะห์วรรณคดีไทย. พิมพ์ครั้งที่ ๓. กรุงเทพมหานคร: ศยาม, ๒๕๔๓.

แบบอย่างโคลงกระทู้ หมวดวรรณคดี หมู่โคลง เลขที่ ๒๒๒ มัดที่ ๒๔ ตู ๑๑๔ ชั้น ๓/๑.

- ปรมาณูชิตชิโนรส, สมเด็จพระมหาสมณเจ้า กรมพระ. ลิลิตกระบวนแห่พยุหยาตราทางชลมารค และสถลมารค. กรุงเทพมหานคร: คณะสงฆ์วัดพระเชตุพน, ๒๕๔๓. (พิมพ์ประกาศเกียรติคุณสมเด็จพระมหาสมณเจ้า กรมพระปรมาณูชิตชิโนรส ๕-๑๑ ธันวาคม ๒๕๔๓).
- ปรมาณูชิตชิโนรส, สมเด็จพระมหาสมณเจ้า กรมพระ. ลิลิตตะเลงพ่าย. พิมพ์ครั้งที่ ๒. องค์การค้ำของคุรุสภา, ๒๕๓๐.
- ประคอง นิมมานเหมินท์. ภาพสารวิลาสินีและภาพคันฉะ: ตำราฉันทลักษณ์ไทยที่เขียนเป็นภาษาบาลี. ใน กัตถุชลี. กรุงเทพมหานคร: ภาควิชาภาษาไทย คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๓๔. (ที่ระลึกในงานเกษียณอายุ รองศาสตราจารย์ ดร.ศักดิ์ศรี เข้มนัคดา).
- ประคอง นิมมานเหมินท์. โคลง: มุมมองจากวรรณคดีท้องถิ่นและวรรณคดีชนเผ่าไท. กรุงเทพมหานคร: สำนักศิลปกรรม ราชบัณฑิตยสถาน, ๒๕๔๘. (เอกสารประกอบการสัมมนาทางวิชาการเรื่อง “นวนิทัศน์ในวรรณคดีไทย” จัดโดยสำนักศิลปกรรม ราชบัณฑิตยสถานเมื่อวันที่ ๒๔-๒๕ พฤศจิกายน ๒๕๔๘ ณ โรงแรมรอยัลซิดดี กรุงเทพมหานคร).
- ประคอง นิมมานเหมินท์. महाकाव्यเรื่องท้าวบวเจือง: การศึกษาเชิงวิเคราะห์. วิทยานิพนธ์ปริญญาคุณวุฒิปบัณฑิต ภาควิชาภาษาไทย บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๓๐.
- ประคอง นิมมานเหมินท์. ลักษณะวรรณกรรมภาคเหนือ. กรุงเทพมหานคร, สมาคมสังคมศาสตร์แห่งประเทศไทย, ๒๕๑๗.
- ประชุมโคลงทนาย คัดจากหนังสือพิมพ์วชิรญาณวิเศษ ซึ่งลงพิมพ์เมื่อปีจอ พ.ศ. ๒๔๒๕ และปีกุญ พ.ศ. ๒๔๓๐. พระนคร: โรงพิมพ์โสภณพิพรรฒธนากร, ๒๔๗๑. (พิมพ์ในงานศพหม่อมพะยง นวรัตน์ ณ อุรุทยา เมื่อปีมะโรง พ.ศ. ๒๔๗๑).
- ประชุมโคลงโลกนิติ. พิมพ์ครั้งที่ ๓๐. กรุงเทพมหานคร: ราชบัณฑิตยสภา, ๒๕๓๕. (พิมพ์ในงานพระราชทานเพลิงศพ หม่อมเจ้าสมรศรีโสภณ เทวกุล ณ เมรุหน้าพลับพลาอิศริยาภรณ์ วัดเทพศิรินทราวาส ๒๕ สิงหาคม ๒๕๓๕).
- ประชุมจารึกวัดพระเชตุพน. พิมพ์ครั้งที่ ๖. กรุงเทพมหานคร: คณะสงฆ์วัดพระเชตุพน, ๒๕๔๔. (พิมพ์เป็นที่ระลึกสมโภชหิรัญบัฏและฉลองอายุวัฒนมงคล ๘๕ ปี พระธรรมปัญญาบดี (ถาวร ดิสุสานุกโร ป.ธ.๔) เจ้าอาวาสวัดพระเชตุพน ๒๖-๒๗ พฤษภาคม ๒๕๔๔).
- ประชุมเพลงยาวกลบทและกลอักษร แต่งจารึกที่วัดพระเชตุพน. พิมพ์ครั้งที่ ๘. กรุงเทพมหานคร: (ม.ป.ท.), ๒๕๑๓. (พิมพ์เป็นอนุสรณ์งานพระราชทานเพลิงศพ รองอำมาตย์ตรี ผาด นาคพัฒน์ ณ เมรุวัดประยูรวงศาวาส ๒๔ สิงหาคม ๒๕๑๓).
- ประเสริฐ ณ นคร. โคลงกลบท. ใน สารนิพนธ์ ประเสริฐ ณ นคร. กรุงเทพมหานคร, ๒๕๔๑.

ประเสริฐ ณ นคร. โคลงนิราศหริภุญชัย. เชียงใหม่: มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, ๒๕๐๓.

ประเสริฐ ณ นคร. ศิลปินและประวัติศาสตร์ศิลปะ. ใน ปาฐกถาศิลป์ พีระศรี ครั้งที่ ๖.

กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยศิลปากร, ๒๕๔๔.

ปรีชา พิณทอง, ผู้ชำระ. สังข์ศิลป์ชัย. อุบลราชธานี: โรงพยาบาลศิริธรรม, ๒๕๒๔.

ปวเรศวรียาลงกรณ์, สมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมพระยา. ลิลิตพงศาวดารเหนือ. พิมพ์เป็น

อนุสรณ์ในงานพระราชทานเพลิงศพ นายชัยวัช เกษะนันท์ ณ เมรุวัดธาตุทอง พระโขนง
๑๕ ธันวาคม ๒๕๑๐.

พ. ณ ประมวญมารค. แต่งโคลงตำรับประมวญมารค. กรุงเทพมหานคร: แพร์พิทยา, ๒๕๑๐.

พรพิมล พิมพ์สวัสดิ์. สุนทรียภาพในวรรณกรรมร้อยกรองของไพวรินทร์ ขาวงาม. วิทยานิพนธ์

ปริญญาโท สาขาวิชาภาษาไทย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, ๒๕๔๒.

พระครูไชยราษฎร์โฆมนและแบบอย่างโคลงฉันท์ต่าง ๆ หมวดวรรณคดี หมู่โคลง เลขที่ ๓๐๔ มัดที่ ๓๐
ตู้ที่ ๑๑๔ ชั้น ๓/๒.

พระมหาชนะ ธรรมโช, ผู้ปริวรรต. โคลงสารปถมสมโพธิ. กรุงเทพมหานคร: ธรรมสภา, ๒๕๒๕.

พัชนี โชติศักดิ์. เสียงในภาษาไทย. ใน เอกสารการสอนชุดวิชาภาษาไทย ๓. นนทบุรี: สาขาวิชา

ศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช, ๒๕๔๔.

พิฑูร มลิวัลย์. วรรณกรรมอีสาน: ลักษณะ ประเภท คุณค่า และวิธีอ่านคำร้อยกรอง. ใน เอกสาร

สรุปการประชุมสัมมนาเชิงปฏิบัติการเรื่อง การอ่านทำนองร้อยกรองของสี่ภาค. นครปฐม:
คณะอักษรศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร, ๒๕๓๓.

พิทยาลงกรณ์, กรมหมื่น. สามกรุง. กรุงเทพมหานคร: บำรุงสาส์น, ๒๕๑๖.

พิพิธสาตี, พระ. โคลงนิราศพระพิพิธสาตี. กรุงเทพมหานคร: กองวรรณกรรมและประวัติศาสตร์

กรมศิลปากร, ๒๕๔๒.

ไพฑูรย์ ดอกบัวแก้ว. สัมภาษณ์, ๑๓ มกราคม ๒๕๔๖.

ไพฑูรย์ ดอกบัวแก้ว. อุตสาหกรรม โคลงฉันท์ล้านนา. เชียงใหม่: สถาบันวิจัยสังคมมหาวิทยาลัย

เชียงใหม่, ๒๕๔๓.

ไพวรินทร์ ขาวงาม. คำใดจะเอ่ยได้ตั้งใจ. พิมพ์ครั้งที่ ๒. ประพันธ์สาส์น, ๒๕๓๒.

ไพวรินทร์ ขาวงาม. เจ้านกแก้ว. กรุงเทพมหานคร: แพรวสำนักพิมพ์, ๒๕๔๑.

ไพวรินทร์ ขาวงาม. ม้าก้านกล้วย. พิมพ์ครั้งที่ ๒๐. กรุงเทพมหานคร: แพรวสำนักพิมพ์, ๒๕๔๕.

ไพวรินทร์ ขาวงาม. อุดีกาล. กรุงเทพมหานคร: ประพันธ์สาส์น, ๒๕๓๒.

ภูวนตรนรินทรฤทธิ กรมหลวง. โคลงนิราศละเชิงเทรา. กรุงเทพมหานคร: (ม.ป.ท.), ๒๕๔๔.

(พิมพ์ในงานพระราชทานเพลิงศพ ดร. โกวิท วรพิพัฒน์ ณ เมรุวัดหน้าพลับพลาอิสริยาภรณ์
วัดเทพศิรินทราวาส ๒๗ พ.ค.๒๕๔๔).

มงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว, พระบาทสมเด็จพระ. พระนลคำหลวง. พิมพ์ครั้งที่ ๓. กรุงเทพมหานคร:
คลังวิทยา, ๒๕๑๗.

มงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว, พระบาทสมเด็จพระ. พระบรมราชาธิบายในการประพันธ์. พิมพ์เป็นอนุสรณ์
ในงานพระราชทานเพลิงศพ ขุนกำนวนวิจิตร (เชย บุนนาค) ณ สุสานหลวงวัดเทพ-
ศิรินทราวาส วันที่ ๒๔ มิถุนายน ๒๕๑๔.

มงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว, พระบาทสมเด็จพระ. ลิลิตนารายณ์สิบปาง. พิมพ์ครั้งที่ ๕. กรุงเทพมหานคร:
บรรณาการ, ๒๕๑๔.

มงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว, พระบาทสมเด็จพระ. ลิลิตพายัพ. กรุงเทพมหานคร: มูลนิธิมหามกุฏราช
วิทยาลัย, ๒๕๑๐. (มูลนิธิมหามกุฏราชวิทยาลัยพิมพ์เนื่องในวันคล้ายวันสวรรคตของ
พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว ณ วัดบวรนิเวศวิหาร วันที่ ๒๖ พฤศจิกายน
๒๕๑๐).

มณี พยอมยงค์. ประวัติและวรรณคดีลานนา. กรุงเทพมหานคร: องค์การค้าของคุรุสภา, ๒๕๒๕.

มหาเสนาณรงค์, สมเด็จพระบรมราชาเจ้า. คำราชช้างคำโคลง. ใน พระบรมราชนิพนธ์.

กรุงเทพมหานคร: กองวรรณกรรมและประวัติศาสตร์ กรมศิลปากร, ๒๕๔๕.

รณี เลิศเลื่อมใส. ปริัมปราศติไทอาหม. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต ภาควิชาภาษาตะวันออก
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร, ๒๕๓๕

ราชบัณฑิตยสถาน. พจนานุกรม โคลงยวนพ่าย ฉบับราชบัณฑิตยสถาน. กรุงเทพมหานคร:
ราชบัณฑิตยสถาน, ๒๕๔๔.

ราชบัณฑิตยสถาน. พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ.๒๕๔๒. กรุงเทพมหานคร: นานมีบุ๊ค
พับลิเคชันส์, ๒๕๔๖.

ราชบัณฑิตยสถาน. พจนานุกรมศัพท์ศิลปะ อังกฤษ-ไทย ฉบับราชบัณฑิตยสถาน. พิมพ์ครั้งที่ ๒.
กรุงเทพมหานคร :ราชบัณฑิตยสถาน, ๒๕๔๑.

รื่นฤทัย สัจจพันธุ์. นิราศคำโคลง: การวิเคราะห์และเปรียบเทียบกับนิราศชนิดอื่น. วิทยานิพนธ์
ปริญญามหาบัณฑิต แผนกวิชาภาษาไทย บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย,
๒๕๑๖.

ลมูล จันทน์หอม. โคลงนิราศหรืออุโฆษ: การวินิจฉัยต้นฉบับ. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาภาษาและวรรณกรรมล้านนา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, ๒๕๑๒.

ถมูล จันทน์หอม. สัมภาษณ์, ๑๔ มกราคม ๒๕๔๖.

วงษาธิราชสนิท, พระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมหลวง. นิราศพระประธม. ธนบุรี, ๒๕๑๓. (พิมพ์เป็น
อนุสรณ์ในงานฌาปนกิจศพ นางนาถ จ้านง (จอน นาถจ้านง) ณ เมรุวัดทอง ๓ พฤษภาคม
๒๕๑๓).

วชิรญาณสุภานิต. กรุงเทพมหานคร: (ม.ป.ท.), ๒๕๐๔. (พิมพ์เป็นอนุสรณ์ในงานพระราชทาน
เพลิงพระศพ มหาอำมาตย์โท ม.จ.ฉลาตลบเลอสรร กมลาศน์ ณ เมรุวัดมกุฏกษัตริยาราม
๑๖ พฤษภาคม ๒๕๐๔).

วรรณกรรมพระยาตรัง. พิมพ์ครั้งที่ ๔. กรุงเทพมหานคร: บรรณาการ, ๒๕๑๕.

วรรณกรรมสมัยธนบุรี เล่ม ๑. กรุงเทพมหานคร: กรมศิลปากร, ๒๕๓๕.

วรรณกรรมสมัยอยุธยา เล่ม ๑. กรุงเทพมหานคร: กรมศิลปากร, ๒๕๔๐.

วรรณกรรมสมัยอยุธยา เล่ม ๒. กรุงเทพมหานคร: กรมศิลปากร, ๒๕๓๐.

วรรณกรรมสมัยอยุธยา เล่ม ๓. กรุงเทพมหานคร: กรมศิลปากร, ๒๕๓๐.

วรรณฯ เทียนมี. วรรณยุกต์ดั้งเดิมกับวรรณยุกต์ในปัจจุบันของภาษาไทย. ภาษาและวัฒนธรรม ๑,๒
(กรกฎาคม-ธันวาคม ๒๕๒๔): ๓๕-๔๘.

วรเวทย์พิสิฐ, พระ. หลักภาษาไทย. กรุงเทพมหานคร: คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย,
๒๕๓๕.

วรางคณา ศรีกำเนิด. สุนทรียภาพในคำประพันธ์กลบทในพระนิพนธ์ของสมเด็จพระมหาสมณเจ้า
กรมพระปรมานุชิตชิโนรส. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ภาควิชาภาษาไทย คณะอักษร
ศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๔๓.

วัชร รมขะนันท์. วรรณกรรมร้อยกรองไทย. กรุงเทพมหานคร: โครงการตำราคณะอักษรศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๓๘.

ศรีสุนทร โวหาร (น้อย อาจารย์กูร), พระยา. ภาษาไทย. ๒ เล่ม. พิมพ์ครั้งที่ ๔. กรุงเทพมหานคร:
คลังวิทยา, ๒๕๑๔.

ศรีสุเรนทร์, กรมหมื่น. โคลงถวายพระเพลิงพระบรมอัฐิ. กรุงเทพมหานคร: กรมศิลปากร, ๒๕๑๒.

ศักดิ์ศรี เข้มนัคดา. วรรณวิทยา รวมบทความทางวิชาการภาษาและวรรณคดีไทย-บาลี-สันสกฤต
บางเรื่อง. พิมพ์เป็นที่ระลึกในวาระการเกษียณอายุราชการ รองศาสตราจารย์ ดร.ศักดิ์ศรี
เข้มนัคดา, ๒๕๓๔.

ศักดิ์ศรี มีสมสืบ. ตู้เพลงลูกทุ่ง. กรุงเทพมหานคร: แพรวสำนักพิมพ์, ๒๕๔๓.

ศักดิ์ศรี มีสมสืบ. มือนั้นสีขาว. พิมพ์ครั้งที่ ๒. กรุงเทพมหานคร: ยามหนังสือ, ๒๕๓๕.

- สิวกานท์ ปทุมสูติ. **ทุ่งดินดำ แผ่นดินธรรม แผ่นดินทอง**. กรุงเทพมหานคร: กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ, ๒๕๓๘.
- สมปอง วิริยะกิจ. **โคลงและร่ายไพเราะ**. วิทยานิพนธ์เพื่อพิจารณาการดำรงตำแหน่งรองศาสตราจารย์ วิชาภาษาและวรรณคดีไทย วิทยาลัยวิชาการศึกษา, ๒๕๑๓.
- สมโภชพระนครครบร้อยปี. กรุงเทพมหานคร: (ม.ป.ท.), ๒๕๐๓. (สมเด็จพระนางเจ้ารำไพพรรณี พระบรมราชินีในรัชกาลที่ ๗ โปรดให้พิมพ์ในงานพระราชทานเพลิงศพ ท้าววรคณานันท์ (ม.ร.ว.แป่ม มาลากุล) ณ พระเมรุวัดเทพศิรินทราวาส ๑๒ พฤษภาคม ๒๕๐๓).
- สังวาลย์ กงจันทร์. **โครงสร้างประโยคในบทร้อยกรอง: บทเห่เรือและบทเห่เรื่องกาเกี พระนิพนธ์ เจ้าฟ้าธรรมธิเบศร. วรรณวิทัศน. ๔ (พฤศจิกายน ๒๕๔๗), ๒๐๘-๒๒๑.**
- สร้อยสวัสดิ์ อ่องสกุล. **ประวัติศาสตร์ล้านนา**. เอกสารวิชาการ ชุดล้านนาคดีศึกษา ลำดับที่ ๒ โครงการข้อเสนอเทศล้านนาคดีศึกษา. เชียงใหม่: โครงการศูนย์ส่งเสริมศิลปวัฒนธรรม มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, ๒๕๒๕.
- สารานุกรมวัฒนธรรมไทย ภาคเหนือ และ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. กรุงเทพมหานคร: มูลนิธิสารานุกรมวัฒนธรรมไทย ธนาคารไทยพาณิชย์, ๒๕๔๒.
- สิงมะ วรรณสัย, ผู้ปริวรรต. **โคลงเรื่องมั่งทรงารบเชียงใหม่**. พิมพ์เป็นบรรณาการในงานฉลองอายุ ๗ รอบของ นางกิมฮ้อ นิมนานเหมินท์ ๒๐ มีนาคม ๒๕๒๒.
- สิงมะ วรรณสัย. **ปริทรรศน์วรรณคดีล้านนาไทย**. เชียงใหม่: ภาควิชาภาษาไทย คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, ๒๕๒๓.
- สิงมะ วรรณสัย. **อุสสาบารส วรรณกรรมสมัยพระเจ้าเกือนา**. เชียงใหม่: ภาควิชาภาษาไทย คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, ๒๕๑๕.
- สิลา วีรวงศ์. **ตำราภาพย์กลอนสองฝั่งโขง แบบแต่งกลอนไทยเวียงจันทน์ และแบบแต่งภาพย์สารวิลาสินี**. พิมพ์ครั้งที่ ๓. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ, ๒๕๓๗.
- สุจิตรา จงสถิตย์วัฒนา. **เจิมจันทน์กัสดาล ภาษาวรรณศิลป์ในวรรณคดีไทย**. กรุงเทพมหานคร: โครงการเผยแพร่ผลงานวิชาการ คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๔๘.
- สุภาพร มากแจ้ง. **กวีนิพนธ์ไทย**. ๒ เล่ม. กรุงเทพมหานคร: โอเดียนสโตร์, ๒๕๓๕.
- เสฐียร โกเศศ, [พระยาอนุমানราชชน]. **การศึกษาวรรณคดีแห่งวรรณศิลป์**. พิมพ์ครั้งที่ ๔. กรุงเทพมหานคร: ราชบัณฑิตสถาน, ๒๕๓๑.
- เสฐียร โกเศศ, [พระยาอนุমানราชชน]. **นิรุกติศาสตร์**. กรุงเทพมหานคร: คลังวิทยา, ๒๕๒๒.
- อนาโตล โรเจอร์ เป็ลดิเยร์, ผู้ปริวรรต. **นิทานสี่ลห้า**. (ม.ป.ท., ม.ป.ป.).

อังคาร กัลยาณพงศ์. บางกอกแก้วกำสรวลหรือนิราศนครศรีธรรมราช. พิมพ์ครั้งที่ ๒.

กรุงเทพมหานคร: ๒๕๓๔.

อังคาร กัลยาณพงศ์. ปณิธานกวี. พิมพ์ครั้งที่ ๘. กรุงเทพมหานคร: ศยาม, ๒๕๔๖.

อังคาร กัลยาณพงศ์. ถิ่นน้ำภูกระดัง. พิมพ์ครั้งที่ ๓. กรุงเทพมหานคร: ศยาม, ๒๕๓๔.

อุดม รุ่งเรืองศรี, ผู้ปริวรรต. โคลงอมรา ฉบับอักษรธรรมล้านนา. เชียงใหม่: ภาควิชาภาษาไทย
คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, ๒๕๒๕.

อุดม หนูทอง. วรรณคดีท้องถิ่นภาคใต้ประเภทนิทานประโลมโลก. สงขลา: มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ สงขลา, (ม.ป.ป.)

อุปกิตศิลปสาร, พระยา. “ภาษาไทยกับคำประพันธ์,” ใน ชุมนุมนิพนธ์ของ อ.น.ก.

กรุงเทพมหานคร: บรรณาการ, ๒๕๑๖.

อุปกิตศิลปสาร, พระยา. หลักภาษาไทย. กรุงเทพมหานคร: ไทยวัฒนาพานิช, ๒๕๓๕.

ภาษาอังกฤษ

Gedney, W. J. Siamese verse forms in historical perspective. in **Selected papers on comparative Tai studies**. Michigan: The University of Michigan, 1989. (Paper on South and Southeast Asia Center for South and Southeast Asian Studies : November 1989).

ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์

นายวิวัฒน์ อินทรพร เกิดเมื่อวันที่ ๑๔ พฤษภาคม ๒๕๑๐ ที่อำเภอคูสิต กรุงเทพมหานคร สำเร็จปริญญาศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทย จากภาควิชาภาษาไทยและภาษาตะวันออก คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง เมื่อปีการศึกษา ๒๕๓๐ และสำเร็จปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกภาษาไทย จากภาควิชาภาษาไทยและภาษาตะวันออก บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร เมื่อปีการศึกษา ๒๕๔๐ เข้าศึกษาต่อในหลักสูตรปริญญาอักษรศาสตรดุษฎีบัณฑิต ภาควิชาภาษาไทย คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เมื่อปีการศึกษา ๒๕๔๔ ปัจจุบันรับราชการในตำแหน่งอาจารย์ระดับ ๖ ภาควิชาสารัตถศึกษา คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่

